2 DORPSVISIES

AR-TUR

Inspiratiedag dorpsvisies
Sint-Gertrudis Pede (Dilbeek), 10/10/2026
Edith Wouters, artistiek coördinator

AR-
TUR
platform voor
architectuur
en ruimte

KEMPENLAB

- een vrije culturele ruimte
- waarin we werken rond diverse ruimtelijke uitdagingen (o.m. kerken, wijkrenovatie, dorpse architectuur, zorgzame mobiliteit ...)
- op specifieke casuslocaties
- in **cocreatie** met lokale stakeholders, beleidsmakers, professionals, experten ...
- met als doel expertiseopbouw van lokale en andere stakeholders rond ruimtelijke kwaliteit
- we streven daarbij ook naar nieuwe inzichten voor een kwaliteitsverhoging in dorpen en kleine steden en impact op lange termijn

Toolboxen

AR-
TUR
Werksessie Toolbox
1 - Analyse van het proje
toolbox
omgeving
toolbox
dorpse
architectuur
toolbox
dorpse
architectuur

toolbox
dorpse
architectuur
TOOL BOX
DORPEN
BOUW

Als niemand een toekomst voor het dorp formuleert...

… dan krijgt het dorp toch een toekomst…

… maar dan project per project…

© Pieter Rabijns

…perceel per perceel…

© Pieter Rabijns

…vergunning per vergunning…

© Pieter Rabijns

2 DORPSVISIES:
Nijlen en Wortel

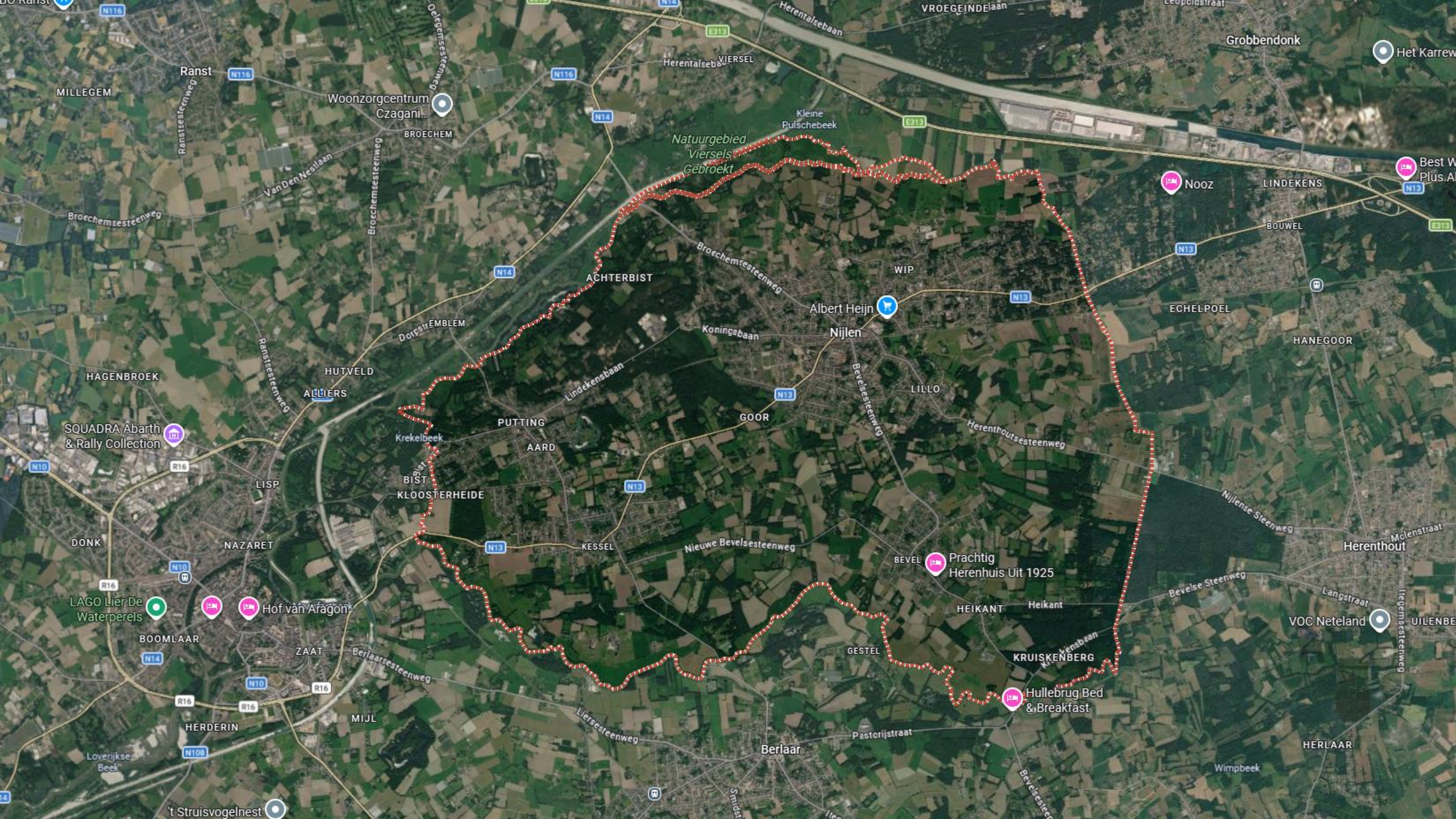

Ranst
MILLEGEM
Woonzorgcentrum Czagani...
BROECHEM
Ranstsesteenweg
Van Den Nestlaan
Broechemsesteenweg
Oelegemsesteenweg
Herentalsebaan
VIERSEL
VROEGEINDE
Grobbendonk
Het Karrew
Kleine Pulschebeek
Natuurgebied Viersels Gebroekt
Nooz
LINDEKENS
BOUWEL
ACHTERBIST
WIP
Albert Heijn
Nijlen
ECHELPOEL
HANEGOOR
EMBLEM
Koningsbaan
HAGENBROEK
HUTVELD
ALLIERS
Lindekensbaan
LILLO
GOOR
PUTTING
AARD
Krekelbeek
SQUADRA Abarth & Rally Collection
LISP
BIST
KLOOSTERHEIDE
Herenthoutsesteenweg
Nijlense Steenweg
DONK
NAZARET
KESSEL
Nieuwe Bevelsesteenweg
BEVEL
Prachtig Herenhuis Uit 1925
Herenthout
Molenstraat
LAGO Lier De Waterperels
Hof van Aragon
HEIKANT
Heikant
Bevelse Steenweg
Langstraat
VOC Neteland
UILENBE
BOOMLAAR
ZAAT
Berlaarsesteenweg
GESTEL
KRUISKENBERG
Hullebrug Bed & Breakfast
HERDERIN
MIJL
Liersesteenweg
Pastorijstraat
Berlaar
HERLAAR
Wimpbeek
Loverijkse Beek
't Struisvogelnest
N116
N14
N13
N10
N108
E313
R16

VRP Planningsprijs voor Nijlen !!!

Maarten Horemans
Afdelingshoofd Ruimte at Gemeentebestuur Nijlen / ruimtelijk planner

December 1, 2018

Je kan niet sturen op kwaliteit
als je niet benoemt wat waardevol is

© openruimteperspectief, BRUT

Je kan niet sturen op kwaliteit als je niet benoemt wat waardevol is

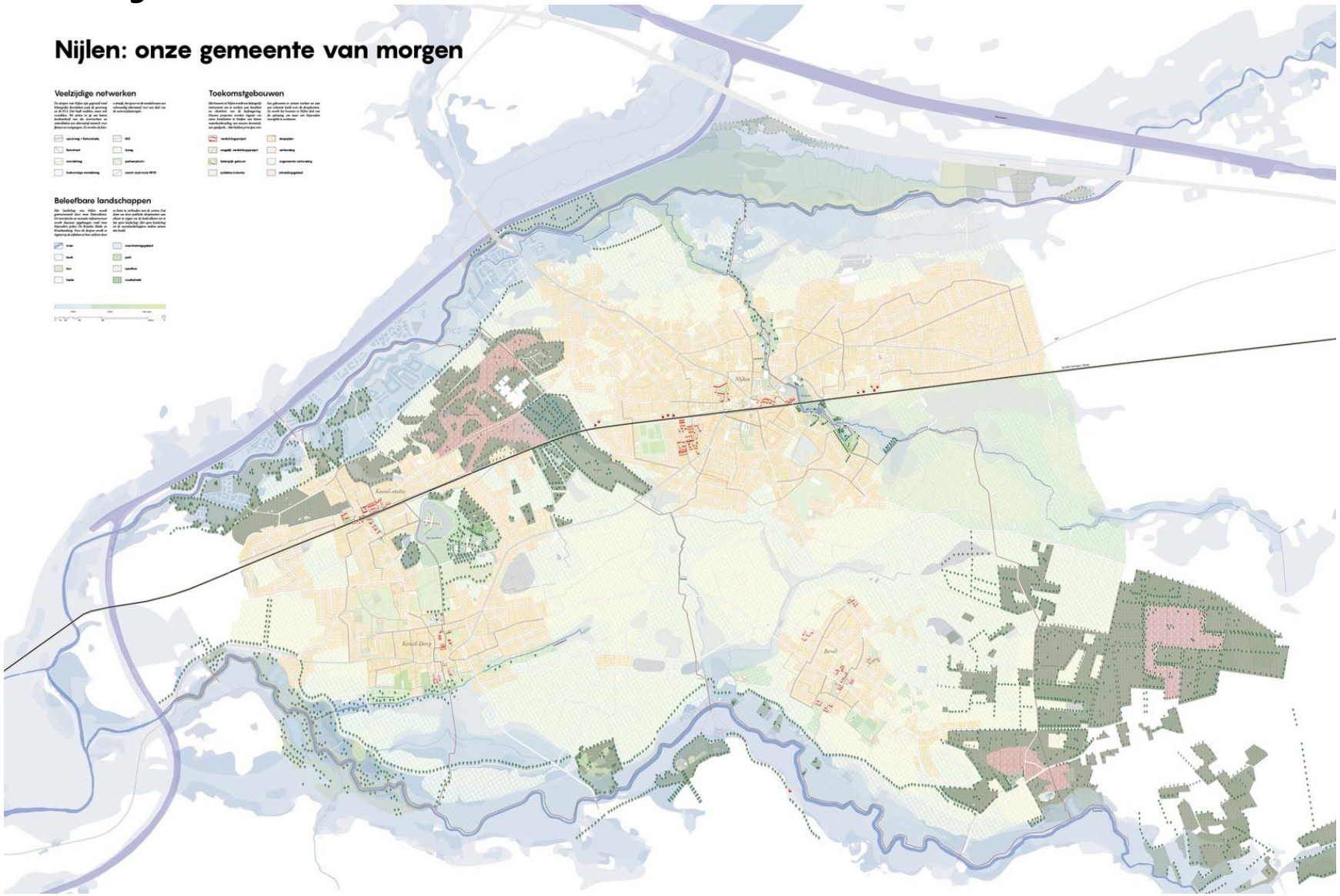

© beeldkwaliteitsplan PLUSOFFICE architectS

Nijlen: onze gemeente van morgen

KIES JOUW THEMA

De spoorweg als figuur van de toekomst

De fietser op de eerste plaats

Een robuust netwerk van ontwikkelingen en trage wegen

Het einde van de verkaveling

De dorpsvriendelijke gevels

Het dorp en landschap als 1 begrip

Dorpstuinen als nieuwe parksystemen

De doortocht als hefboom voor een leefbare dorpskern

Een sterke focus op de lokale economie

Je eigen dorp... voor altijd

Een bestuur kan voorwaarden creëren

De architectuur van het dorp

DORPSVRIENDELIJKE GEVELS

Vanuit een concrete analyse van gevelfronten in Kessel-Dorp stellen we tien principes op voor de dorpsvriendelijke gevels. Hiermee kunnen projecten zich in de toekomst integreren in de dorpse context zonder te moeten inboeten aan dichtheidsdoelstellingen.

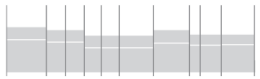

RITME
1. onderverdeling van brede gevels
2. verticale proporties hanteren
3. werken met subtiele hoogteverschillen
4. doorsteek/-zicht behouden/creëren

OPENINGEN
5. harmonieuze raamcomposities
6. meerdere of bijzondere ingangen

VORMGEVING
7. dakvorm
8. geveldetails en extra's

MATERIALEN
9. coherent kleurenpalet
10. verscheidene materialen

Het einde van de verkaveling

1. AANDACHT VOOR DE CONTEXT

Bodembedekking (wei, gras, bos, ...)
Bijzondere landschappelijke elementen worden behouden en geïntegreerd in de ruimtelijke ordening van het project.

kenmerkende bomen en open ruimte

Topografie en water
De infrastructuur en gebouwen nestelen zich in de topografische condities van de site. Op basis van de waterlogica wordt natuurlijke infiltrarie voorzien.

natuurlijke drager

kenmerkende topografie is bepalend voor het ontwerp

Bebouwingspatroon
Het ontwerp gaat om met de ruimtelijke kenmerken van de naburige gebouwen. Nabije kenmerkende infrastructuren en landschapselementen vragen om bijzondere typologieën.

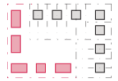

afwerken van bouwblokken

uitlijning op de straat en kans op bijzondere typologieën in het binnengebied

2. AMBITIEUS BOUWEN MET ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE

Hedendaags bouwen is ook bouwen met aandacht voor de open ruimte. Het typisch Vlaamse verkavelingslandschap heeft een groot beslag gelegd op het landschap, vandaag zoeken we naar bouwmogelijkheden om hier een halt toe te roepen en indien mogelijk zelfs terug te schroeven.

Compacter bouwen betekent ook hoger bouwen dan de traditionele 2 bouwlagen met dakvolume. De discussie over het aantal bouwlaag mag echter de kwaliteit van het bouwproject niet in de weg staan. Bouwvolumes staan in verhouding tot de open ruimte die ze vrijwaren en zijn steeds afhankelijk van hun ligging, bijvoorbeeld in de dorpskern, langs het spoor, aan belangrijke landschappen,...

Een goed project verdient daarom volgens BKP al eens een extra bouwlaag indien het goed gemotiveerd wordt.

© plusoffice architects

Ruimtelijke kwaliteit ontstaat niet vanzelf.
Ze vraagt een volgehouden cultuur.

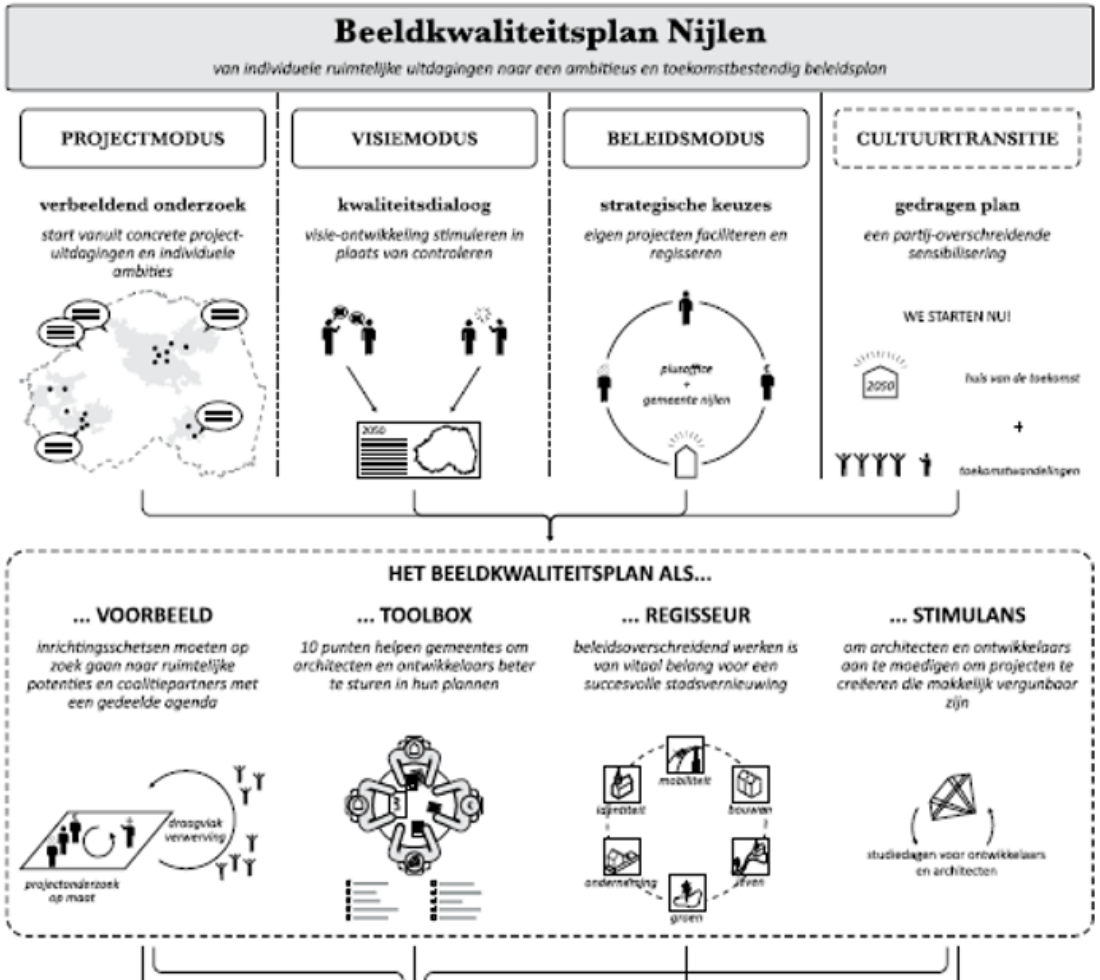

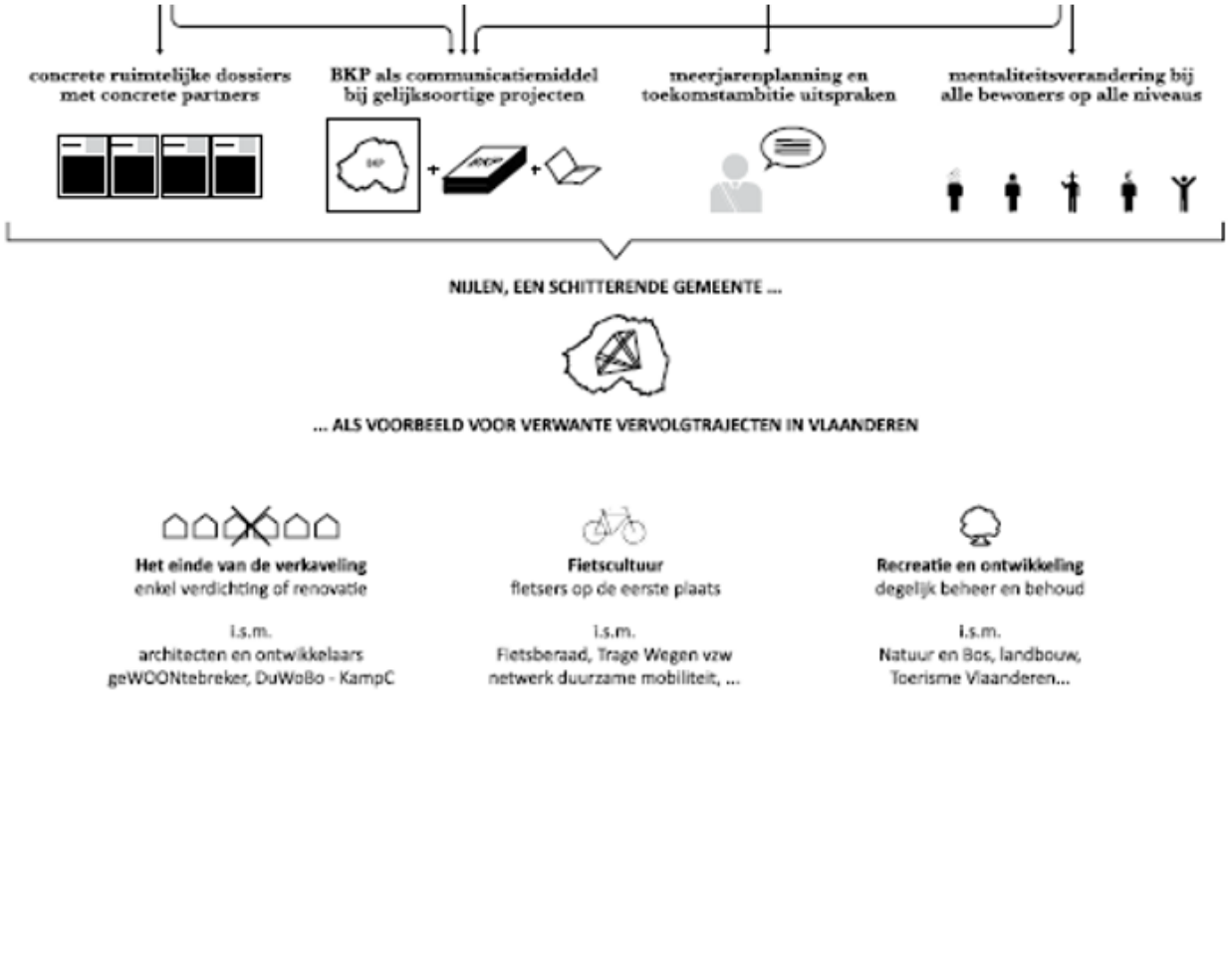

Ruimtelijke kwaliteit ontstaat niet vanzelf. Ze vraagt een volgehouden cultuur.

Werksessie met toepassing Dialoogtool Dorpse Architectuur

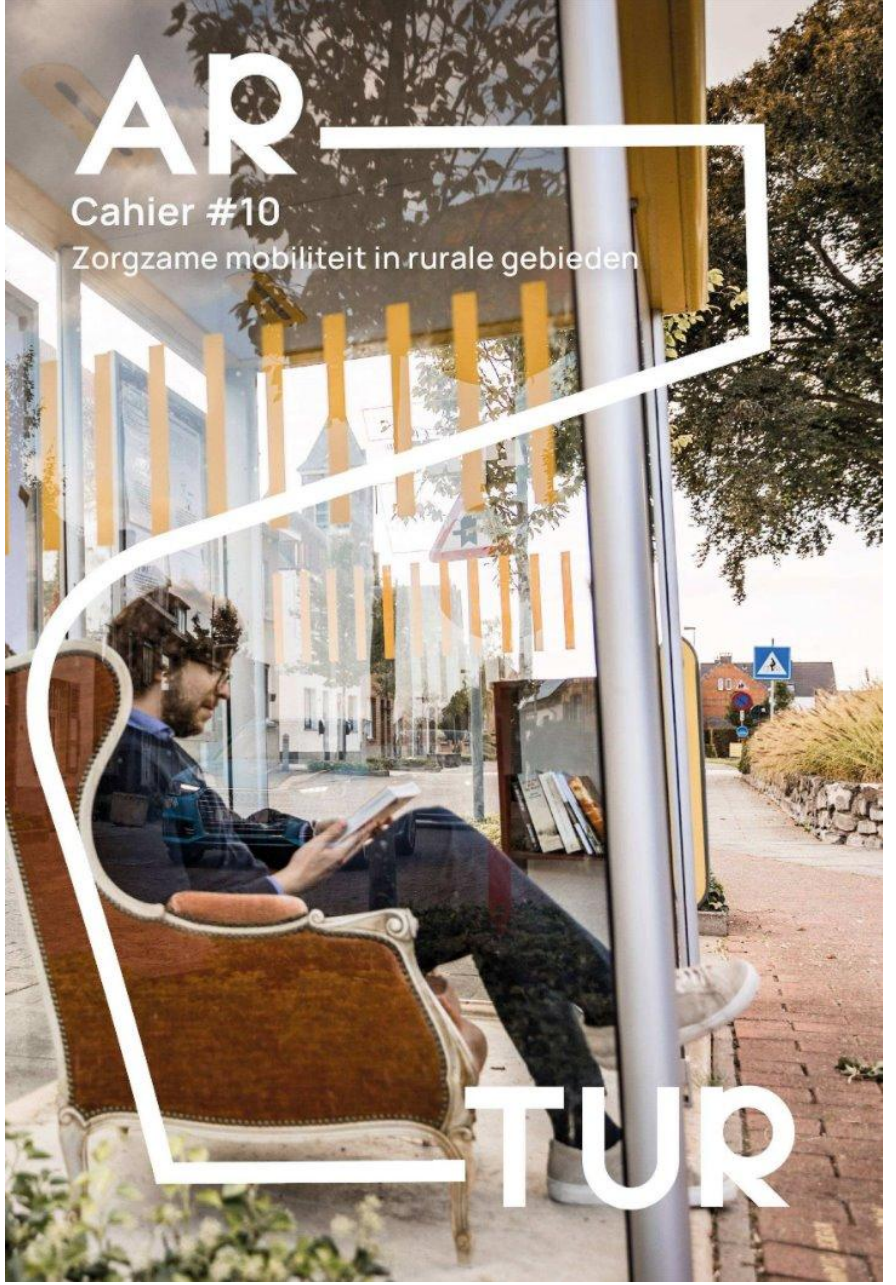

Wat zijn bouwstenen voor dorpse architectuur?

LANDSCHAP

Meeren, Olen (B-architecten) © LUCID

Goezo!, Kessel (Architectuuratelier Ambiorix) © Bob Van Mol

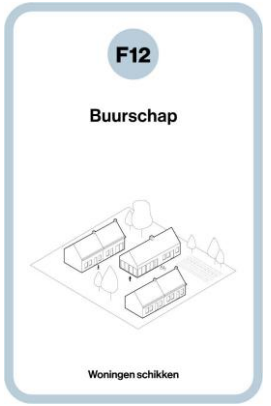

© Toolbox Dorpse Architectuur

T02.1

T02.2

T02.3

T02.4

T02.5

T02.6

T02.7

T02.8

T02 Zichtassen vrijlaten

Zichtassen naar oriëntatieplekken zoals de kerk of een oude boom helpen om het dorp luchtig te houden, het leesbaar te maken en het te onderscheiden van andere dorpen. Het dorpsweefsel zit vol gaten. Als ontwerper kan je de vele doorzichten gebruiken om de dorpse beleving te versterken. Je vangt glimpen op van landschappen, tuinen en binnengebieden. Ook nieuwe projecten kunnen doorzichten toevoegen of bestaande zichten versterken.

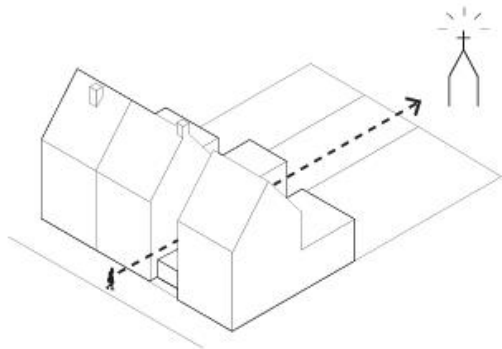

T02.9

VERDER WERKEN AAN HET DORPSE STRAATBEELD EN DORPSE WEEFSEL

Schaerdeke, Lo-Reninge (Bart Dehaene) © Dieter Van Caneghem

© Toolbox Dorpse Architectuur

RUIMTE VOOR ONTMOETING

Brouwerijsite, Meer (AID architecten) © LUCID

Woonerf Herberg Godelieve, Gistel (WWM) © Stijn Bollaert

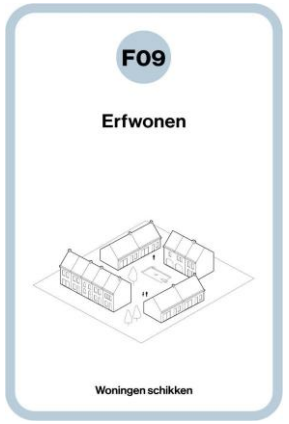

© Toolbox Dorpse Architectuur

ERFGOED EN DORPSE BAKENS

Huis Perrekes, Oosterlo, (NU architectuuratelier) © Stijn Bollaert

Meeren, Olen (B-architecten) © LUCID

Woonerf Herberg Godelieve, Gistel (WWM architects) © Stijn Bollaert

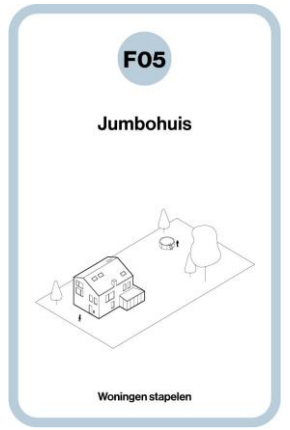

© Toolbox Dorpse Architectuur

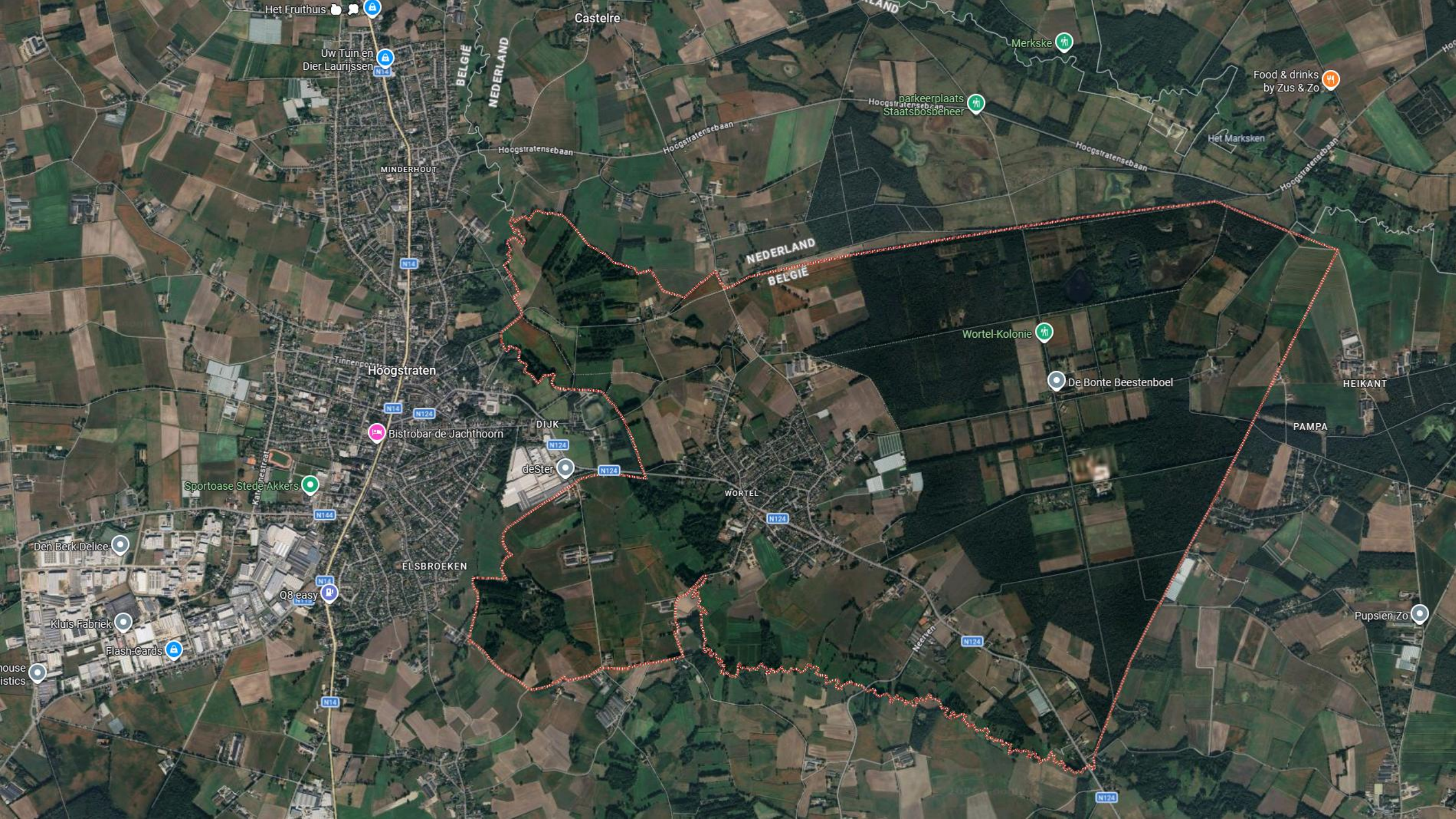
Het Fruithuis
Uw Tuin en Dier Laurijssen
Castelre
BELGIË
NEDERLAND
Merkske
Food & drinks by Zus & Zo
parkeerplaats Staatsbosbeheer
Hoogstratensebaan
Het Marksken
MINDERHOUT
NEDERLAND
BELGIË
Wortel-Kolonie
De Bonte Beestenboel
HEIKANT
PAMPA
Hoogstraten
DIJK
Bistrobar de Jachthoorn
deSter
WORTEL
Sportoase Stede Akkers
Den Berk Delice
ELSBROEKEN
Q8 easy
Kluis Fabriek
Flash-Cards
Pupsen Zo
N14
N124
N144

JH 'T SLOT

Je kan niet sturen op kwaliteit
als je niet benoemt wat waardevol is

Ambassadeurs van Wortel op verkenning in het dorp ©Vic Aerts

Samen dorp maken

https://wortel2030.wordpress.com

Regie begint met een gedeeld toekomstbeeld

© AR-TUR, WORTEL 2030, Bob Van Mol

Wat het dorp doet, doet het beter

©WORTEL 2030

© Bob Van Mol

Eerste Hulp
bij Dorpse Uitdagingen

Toolboxen

AR-
TUR
Werksessie Toolbox
1 - Analyse van het proje
toolbox
omgeving
toolbox
dorpse
architectuur
toolbox
dorpse
architectuur

toolbox
dorpse
architectuur
TOOL BOX
DORPEN
BOUW

Werksessies en gesprekken

Doelgroepen

Ontwerpers, grondeigenaars, projectontwikkelaars, lokale besturen, erfgoeddiensten, gecoro's, kwaliteitskamers en erfgoedadviesraden…

Toepassingen

- (Gemeentelijke) visie rond concrete projectsite vorm geven
  - Intern
  - Met diverse stakeholders
- Projecten terug of goed op de rails zetten in werksessies
- Gemeentelijk kwaliteitsbeleid duidelijk maken
- Retrospectief beoordelen van eerder geadviseerde projecten door kwaliteitskamer of door het gemeentebestuur
- Faciliteren van gesprekken met ontwerpteam, lokaal bestuur en kwaliteitskamer

© Kelly Donckers

Podcast

Podcast Dorpenbouw

Public Space / Provincie West-Vlaanderen

HERZELE/LAAKDAL/ SCHEPDAAL/BERLAAR/ SLUIS/LEUVEN/BRUGGE

24 SEPTEMBER – 30 DECEMBER 2026

Klik hier voor uitgebreide info.

25/09–06/11
PODCAST NEDERLANDS
DORPENBOUW
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN, PUBLIC SPACE

25/09 LAAKDAL 15-17 UUR
STUDIEDAG NEDERLANDS
DORPSE INTERIEURS: OVER ANTROPOLOGIE EN DORPSRUIMTE
AR-TUR

10/10 SCHEPDAAL
INSPIRATIEDAG + UITREIKING NEDERLANDS
GOEBEZIG-PRIJS
VLAAMSE VERENIGING DORPSBELANGEN

11/11 BERLAAR 14-17 UUR
WALKSHOP NEDERLANDS
BOUWEN AAN HET DORP BERLAAR
UNIVERSITEIT HASSELT, AR-TUR

13/11 14-15 UUR
WEBINAR NEDERLANDS
HET DORPSFONDS – OMGEVINGSFONDS IN DE GEMEENTE RETIE
VLAAMSE LAND-MAATSCHAPPIJ

18/11–2/12 WEST-VLAANDEREN
INSPIRATIESESSIES NEDERLANDS
KANSEN VOOR KERKEN
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN

24/11 SLUIS (MOL) 9-12 UUR
NETWERKEVENT NEDERLANDS
DE TOEKOMST VAN DE DORPSZAAL
LANDELIJKE GILDEN

24/11 HERZELE 18-20 UUR
TRAINING VOOR AMBTENAREN NEDERLANDS
SAMENWERKEN MET BURGERINITIATIEVEN EN COMMONS
COMMONSLAB

1/12 LEUVEN
SEMINAR ENGLISH
RURAL URBAN ASSEMBLAGES, EXPLORING THE CONTINUUM
KU LEUVEN

1/12–31/12 BRUGGE
DOORDENKDAG NEDERLANDS
DORPS-BOUWMEESTERSCHAP
ACHTERLAND COLLECTIEF

Het dorp van de toekomst is in handen van ons allen

AR-TUR
platform voor architectuur en ruimte

Voor werksessies en advies op maat

Edith Wouters
ir-architect / Master in Bouwmanagement
+32 495 461 359
edith.wouters@ar-tur.be
www.ar-tur.be